

Református hitünk alapjai

Bevezetés

A Református Egyház születését nem lehet sem egy ember nevéhez, sem egy konkrét időponthoz kötni. A református keresztyén hit a lutheri reformáció idején a XVI. sz. elején Svájcban indult ki. Zürichben Zwingli, Strassburgban Bucer, Genfben Farel, Zürichben Bullinger készítette a református reformáció útját. Az új irány szellemi irányítója azonban kétségtelenül Kálvin János volt, de a Református Egyház nem nevezi magát "Kálvinista Egyháznak"! Magyarországi terjesztői voltak: Szegedi Kis István, Méliusz Juhász Péter, Kálmáncsehi Sánta Márton stb.

Egyházunk külső jellegzetességei

A templomainkat a puritán egyszerűség, tisztaság jellemzi, a szobroktól és képektől mentes, általában fehérre meszelt falak dominálnak. Nincs oltár, gyertyák, térdepelés, kereszttetés! A templomainkban csak a legszükségesebbek találhatók: a padok, szószék, úrasztala. A liturgiában a prédikáció, Isten élő Igéje a meghatározó és nem a külsőség.

Régen a református hívők életét az egyszerűség, a szorgosság, a törekvés, a munka becsülete, a józan életvitel, kegyességüket a Bibliaolvasás, az imádkozás és a hálaadás jellemzi. Sajnos, ezek a tulajdonságok mára már kiveszöbben vannak. Mert a reformáció késői örökösei kevésbé becsülik azt a kegyességet, amelyet atyáinktól örököltek.

Egyházunk belső jellegzetességei

A református embernek három hitvallása van: 1. az Apostoli Hitvallás, amely összeköt más keresztyén felekezetekkel, akik velünk együtt hisznek a Szentháromságban, és Jézus Krisztust Uruknek, Megváltójuknak vallják! 2. a Heidelbergi Káté, 129 kérdés-felelete. 3. a II Helvét Hitvallás 30 fejezete.

Egyházunk szentségei, régiesen sákramentumai

A Református Egyházunknak a Biblia alapján, Jézus Krisztus parancsa szerint két szentsége van: a keresztség és az úrvacsora. (A Katolikus Egyháznak hét szentsége van) Hisszük, hogy az úrvacsorában a hívő a Szentlélek által Krisztussal egyesül, aki lelkiképpen van jelen, így Krisztus megváltó halálának és feltámadásának minden áldásában részesedik.

Reformátori alapelveink

A reformátorok – Luther, Kálvin, Zwingli, és a többiek – meggyőződéssel vallották, hogy két alapigazság áll reformátori erőfeszítések középpontjában. Ez a két alapigazság: a Sola Scriptura és a Sola Fide, azaz Egyedül a Szentírás és Egyedül hit által. Az azóta eltelt évszázadokban sem változott a helyzet. Az evangéliumi keresztyénség gondolkodásának középpontjában ma is ez a két igazság áll. Ahol pedig nem, ott nem lehet evangéliumi egyházzal, és talán keresztyénségről sem beszélni.

1. Sola Scriptura (Egyedül a Szentírás): A református hitünk szerint az Egyház nem tanít, és nem gyakorol semmi olyat, ami nincs összhangban a Szentírással. A Szentírás, és ezalatt a reformátorok a Biblia eredeti 66 könyvét értették, az egyetlen forrása, és irányelve a keresztyén ismeretnek. Velük együtt valljuk tehát azt, hogy csak a Szentírásban foglalt kijelentéseket fogadjuk el tekintélyként, életünk zsinór-mértékeként. Ezzel elhatároljuk magunkat minden olyan felfogástól, amely a hagyományokat, az egyházi tanítást vagy bármi mást a Szentírás mellé helyez.

Mert valljuk, hogy:

A Szentírás alapvetően szükséges. Mivel Isten szent, az emberiség pedig teljes mértékben bűnös. Az emberi szív és gondolkodás romlottsága az objektív kijelentés hiányában teljesen torzképet alkotna Istenről. Az emberiség képtelen megismerni Istent a Szentírásban adott kijelentés nélkül. A kegyelem, a megváltás tana emberi ésszel felfoghatatlan és minden elképzelést felülmúl. A Szentlélek csak az írott Igében jelenti ki ezeket számunkra.”

A Szentírás mérvadó, egyedüli, azaz abszolút tekintéllyel bír. Az Ige tekintélyét azért is meg kell őrizni, mert Jézus Krisztus csakis és egyedül az Ige által vezeti Egyházát. Az Ige és a Szentlélek egymástól elválaszthatatlan. Ezért volt a reformációban központi helye az igehirdetésnek, és azóta is minden ébredési mozgalomban. Ezért vannak komoly kétségeink a mai – többnyire karizmatikus – megújulásokkal, ahol az igehirdetés jelentőségét nagymértékben, vagy teljesen korlátozzák.

A Szentírás elegendő. Mivel a Szentlélek jelen van az Ige kijelentésében, minden olyan tanítás, amely túlmegegy az Írás keretein, elutasítandó. Itt nincs megalkuvás! A reformáció idején is hasonló volt a helyzet, mint korunkban, de a reformátorok nem adták fel az Ige elégségességéről vallott álláspontjukat. Ez nem mondható el a ma Egyházáról. A karizmatikusok a kijelentés folyamatosságáról

és új kijelentésekről beszélnek, a teológusok filozófiai irányzatokat követnek, a gyülekezetek pedig a pszichológiát segítségül hívva a humán potenciál erősítésén fáradoznak. Mindez a Szentírás elégségségének egyre nagyobb mérvű feladását jelenti.

A Szentírás könnyen érthető. Ez azt jelenti, hogy az Ige világos, egyszerű, nincsenek benne titkos jelentések, amelyek csak a beavatottak számára érthetőek. Nincs szükség egyházi szakértőkre, akik közvetítik az átlag-kereszténynek Isten üzenetét. Ez nem jelenti a tudományos munka, vagy a lelkipásztorok teológusi képzettségének lebecsülését. Éppen ellenkezőleg! A reformátorok a pásztor-tanítói hivatalt nagy megtiszteltetésben részesítették, mivel a Szentírást is nagyra becsülték.

A Szentírás tökéletes. Isten Szava tévedhetetlen és hibátlan. Az élet minden területére vonatkozólag.

2. Sola Fide (Egyedül hit által): A hitvallásunk azt tanítja, hogy nem elég a jócselekedet, hanem csak Krisztus érdeméért és az ebben való hit által üdvözülhetünk, azaz juthatunk el Isten országába. Valljuk tehát, hogy az újjászületés egyedül Isten munkája, amelyet a bűnös ember Jézus Krisztus kegyelméből, hit által elfogadhat. Isten üdvözítő kegyelme egyszerűen azt jelenti, hogy az egyén semmit nem tehet érte, csak hittel elfogadhatja. A hangsúly Jézus Krisztus személyén, az Ő váltságahalálán van, nem azon, hogy mi megy végbe a bűnös szívében, vagy mit tesz a bűnös.

3. Sola Gratia (Egyedül kegyelemből): Valljuk, hogy az üdvösség nem emberi teljesítménytől, hanem Isten kegyelmétől függ. Valljuk, hogy Isten minket egyedül Krisztus kereszthaláláért mentett fel a halálos ítélet alól, ezt semmivel sem tudjuk kiérdemelni, mert ezt kegyelemből kapjuk ajándékként. Semmit sem tehetek, semmit sem mutathatok fel, semmit sem fizethetek, ami érdemessé tenne az üdvösségre. Semmivel nem járulhatok hozzá Isten kegyelméhez, abszolút semmivel!

4. Solus Christus (Egyedül Jézus Krisztus által): A reformált hit vallja, hogy a szentek tisztelete nem a Biblia szerint való, és egyedüli közbenjáró csak Krisztus lehet.

5. Soli Deo Gloria (Egyedül Istené a dicsőség): Ez a jelmondat, amely leginkább a református reformáció sajátja, azt hangsúlyozza, hogy az emberi élet célja a földön egyedül Isten dicsőségének szolgálata.

6. Predestináció (Az eleve elrendelés tana): A református ember hiszi a Biblia alapján a kiválasztás tanát, miszerint Isten öröktől fogva gondoskodott arról, hogy a tőle elszakadt ember hozzá visszatérhessen, és ez Jézus által lehetővé vált, mert Ő eleve így rendelkezett! Aki hitben él, az biztos lehet üdvössége felől! "Előre elhatározta, hogy fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által, akarata és tetszése szerint." (Efezus 1,5)

7. Az anyaszentegyház: Valljuk, hogy az anyaszentegyháznak egyedül Krisztus a feje és egyetlen pásztora, ezért nem szorul földi helytartóra (pápa), mert Krisztus, Szentlelke által jelen van minden napon a világ végezetéig.

8. Egyetemes papság elve: A Szentírás alapján valljuk, hogy minden hívő ember pap. Joga és kötelessége a Szentírás tanulmányozása és az evangélium hirdetése. "Ti azonban választott nemzetek, királyi papság szent nemzet vagytok..." 1Péter 2,9

9. A halál utáni életről: Nem hisszük a purgatóriumról, a tisztító tűzről szóló tanítást, mert a Biblia arról ír, hogy akit hitetlen állapotban ér a halál, az Isten nélkül marad mindörökké, tehát elkárhozik. Aki pedig hitt, az azonnal az Istennel való közösségbe az üdvösségre jut.

10. Zsinatpresbiteri elv: Az egyház vezetését a helyi gyülekezetektől a legmagasabb testületekig szemben az un. (püspöki rendszerrel), választott testületek gyakorolják. Egyházközségi szinten a presbitériumok által, magasabb szinten pedig zsinatok által kormányozza magát és alkotja törvényeit. Az egyházi vezetésben a nem lelkész jellegű un. (laikusok) is kiemelkedő szerepet játszanak, a paritás elve szerint, amely alapján egy-egy lelkészi szavazatra, egy-egy világi szavazat esik. A Szentírás alapján tiszteletben tartjuk a világi hatalmat és annak törvényeit, amennyiben az nem gyakorol zsarnoki uralmat!

Záró gondolatok

A reformátusság lélekszámát tekintve mintegy 50 millióra tehető. Svájcban kívül Franciaországban, Németországban, Hollandiában, Skóciában, Angliában terjedt el. Európa egyik legnépesebb református egyháza a magyar kb. 2 millióra tehető. A református hit nem jelent elzárkózást, sőt minden ember iránt őszinte szeretetet és mindazokkal való testvéri egységet jelent, akiknek a hite egyedül és igazán Isten kijelentésére épül! Luther Márton 1546. február 15-én, Vízkereszt utáni 6. vasárnapon négy nappal halála előtt az eisleben-i András templomban mondta el utolsó prédikációját. Ennek befejező mondatai közül idézek: „... ne akarjuk magunkat bölcsnek tartani, hanem fordítsuk el tekintetünket minden magas méltóságtól és szemünket egyszerűen becsukva Krisztus igéjéhez tartjuk magunkat, hozzá menjünk, ahogyan Ő olyan barátságosan hívogat. És mondjuk: EGYEDÜL TE VAGY AZ ÉN URAM ÉS MESTEREM! A TE TANÍTVÁNYOD VAGYOK.” Ez a mondat dióhéjban foglalja össze a református hitvallását. Ott rejlik mögötte hitének harca, melyet mindig először önmagával vívott, s aztán azokkal, akiket megkísértett a gondolat, hogy önmaguk bölcsességére hagyatkozva akarjanak Istenhez találni.

Készült: Trencsényi László lelkipásztor előadása és Szabó J. Róbert előadása alapján

Forrás: <http://reformatusujleta.hu>